

از دهه ۷۰ تا امروز چگونه پیمانکاران به یکی از قدرتمندترین بازیگران بازار کار تبدیل شدند؟

حذف پیمانکاران؛ وعده‌ای که زیر سایه لابی‌های قدرتمند به فراموشی سپرده شد

فلسفه وجودی بسیاری از شرکت‌های پیمانکاری با نیاز واقعی تولید فاصله دارد

گلی ماندگار | گزارش در سال‌های اخیر، یکی از مهم‌ترین مطالبات جامعه کارگری، حذف شرکت‌های پیمانکاری تأمین نیروی انسانی و برقراری قرارداد مستقیم میان کارگر و کارفرمای اصلی بوده است؛ مطالبه‌ای که حتی در مقاطعی با دستور رئیس‌جمهور نیز همراه شد و امیدهای زیادی را در میان میلیون‌ها کارگر ایجاد کرد. با این حال، آنچه امروز از مصوبه‌های هیات وزیران برمی‌آید، نشان می‌دهد که حذف پیمانکاران عملاً از دستور کار کنار گذاشته شده و خبری از اجرای وعده‌ای که بارها درباره آن سخن گفته شده بود، نیست. کارشناسان حوزه کار معتقدند ادامه فعالیت شرکت‌های پیمانکاری صرف‌یک مساله اداری یا حقوقی نیست، بلکه مستقیماً بر امنیت شغلی، دستمزد، بهره‌وری، کیفیت تولید و حتی میزان اعتراضات کارگری اثر می‌گذارد. از سوی دیگر، فعالان کارگری معتقدند لابی قدرتمند شرکت‌های پیمانکاری طی سده‌ها گذشته به اندازه‌ای گسترش یافته که حذف آنها به یکی از دشوارترین اصلاحات بازار کار ایران تبدیل شده است.

◀ وعده‌ای که هنوز عملی نشده است در سال‌های گذشته و به ویژه پس از افزایش اعتراضات کارگری در صنایع بزرگ، موضوع ساماندهی نیروهای شرکتی و حذف پیمانکاران بار دیگر در دستور کار قرار گرفت. در همان زمان، رئیس‌جمهور نیز بر ساماندهی وضعیت نیروهای شرکتی و کاهش نقش شرکت‌های واسطه تأکید کرد، موضوعی که امید زیادی در میان کارگران ایجاد کرد. با این حال، بررسی مصوبه‌های اخیر هیات‌وزیران نشان می‌دهد که خبری از حذف پیمانکاران نیست؛ مساله‌ای که واکنش فعالان کارگری را در پی داشته است. فرزاد کلاته، فعال کارگری در این باره به «تعادل» می‌گوید: در مصوبه هیات‌وزیران عملاً اشاره‌ای به حذف پیمانکاران نشده است. این در حالی است که مطالبه اصلی کارگران، حذف واسطه‌ها و انعقاد قرارداد مستقیم با کارفرمای اصلی بود. او می‌افزاید: هر زمان بحث امنیت شغلی کارگران مطرح می‌شود، مسیر طولانی طی می‌شود اما در نهایت نتیجه‌ای که انتظار می‌ی‌رود حاصل نمی‌شود. این موضوع اتفاقی نیست و تنها یک دلیل دارد؛ طی سده‌ها گذشته پیمانکاران به مجموعه‌ای قدرتمند تبدیل شده‌اند و امروز نفوذ قابل توجهی در تصمیم‌گیری‌ها دارند.

◀ پیمانکاران از چه زمانی قدرت گرفتند؟ اگرچه استفاده از پیمانکاران در پروژه‌های عمرانی و ساختمانی سابقه‌ای طولانی دارد، اما گسترش شرکت‌های تأمین نیروی انسانی به شکل گسترده به نیمه دوم دهه ۱۳۷۰ بازمی‌گردد؛ دوره‌ای که سیاست‌های کوچک‌سازی دولت، خصوصی‌سازی، برون‌سپاری خدمات و کاهش هزینه‌های مستقیم دستگاه‌های اجرایی سرعت گرفت. در آن زمان بسیاری از وزارتخانه‌ها، شرکت‌های دولتی، صنایع نفت، گاز، پتروشیمی، فولاد، معادن، نیروگاه‌ها، بانک‌ها، شهرداری‌ها و حتی مراکز درمانی، به جای جذب مستقیم نیرو، استخدام کارکنان را به شرکت‌های واسطه واگذار کردند. این روند طی دهه ۱۳۸۰ و سپس در دهه ۱۳۹۰ ابعاد گسترده‌تری پیدا کرده به گونه‌ای که هزاران شرکت پیمانکاری تأمین نیرو در کشور شکل گرفتند و میلیون‌ها کارگر به جای داشتن رابطه مستقیم با کارفرمای اصلی، تحت‌قرارد

ثبت‌نام بخش عمده دانش‌آموزان مدارس ایرانی امارات در کشور
وزارت آموزش و پرورش ایران مواجه شد؛ چرا که به اعتقاد ما، لغو مجوز مدارس در میانه سال تحصیلی، تضمین تداوم آموزش و حق بنیادین کودکان برای تحصیل را نادیده می‌گرفت. این اعتراض از طریق مدیران مدارس ایرانی نیز در جلسه‌ای با مسوولان مربوطه مطرح شد، اما در نهایت KHDA اعلام کرد که تصمیم در سطحی بالاتر اتخاذ شده و قابل تجدیدنظر نیست. سلیهمی ادامه داد: لغو مجوز مدرسه، عملاً به معنای احتمال پلمب آن بود و بیم آن می‌رفت که در ادامه، دسترسی به اسناد و مدارک دانش‌آموزان نیز دشوار شود. به همین دلیل، نخست‌برنده‌ها به محیط‌های امن منتقل شدند و سپس برای ادامه تحصیل دانش‌آموزان تصمیم‌گیری کردیم.

رئیس مرکز امروبین الملل و مدارس خارج از کشور وزارت آموزش و پرورش گفت: پس از لغو مجوز مدارس ایرانی در امارات، بخش عمده دانش‌آموزان در مدارس داخل کشور یا دیگر مدارس ایرانی خارج از کشور ثبت‌نام کرده‌اند و درباره نحوه ادامه تحصیل دانش‌آموزان باقی‌مانده در دبی در سال تحصیلی جدید، با توجه به شرایط پیش‌رو تصمیم‌گیری خواهد شد. محمد سلیمی اظهار کرد: سه روز پس از آغاز جنگ، سازمان دانش و توسعه انسانی امارات (KHDA) در ایمیلی به مدیران مدارس، لغو مجوز مدارس ایرانی در این کشور را اعلام کرد و دو هفته فرصت داد تا سربرنده‌های دانش‌آموزان تحویل و آنان از مدارس خارج شوند. وی افزود: این اقدام با اعتراض کتبی فرمانده انتظامی استان کرمانشاه گفت: بیش از سه هزار و ۵۰۰ نیروی پلیس در طرح ارمین برای تأمین امنیت، مدیریت ترافیک و خدمت‌رسانی به زائران در

مدیرکل داروی سازمان غذا و دارو از ابلاغ برنامه توزیع سهمیه تعدادی از داروهای تخصصی و حیاتی به شرکت‌های پخش دارویی کشور خبر داد و بر اجرای دقیق ضوابط توزیع برای تضمین دسترسی عادلانه بیماران به این داروها تأکید کرد. عبداللهی اصل از ابلاغ برنامه توزیع سهمیه تعدادی از داروهای تخصصی و حیاتی به شرکت‌های پخش دارویی کشور خبر داد و با اشاره به تداوم پایش و مدیریت زنجیره تأمین دارو اظهار کرد: بر نامه توزیع داروهای تخصصی شامل

مدیرکل داروی سازمان غذا و دارو از ابلاغ برنامه توزیع سهمیه تعدادی از داروهای تخصصی و حیاتی به شرکت‌های پخش دارویی کشور خبر داد و بر اجرای دقیق ضوابط توزیع برای تضمین دسترسی عادلانه بیماران به این داروها تأکید کرد. عبداللهی اصل از ابلاغ برنامه توزیع سهمیه تعدادی از داروهای تخصصی و حیاتی به شرکت‌های پخش دارویی کشور خبر داد و با اشاره به تداوم پایش و مدیریت زنجیره تأمین دارو اظهار کرد: بر نامه توزیع داروهای تخصصی شامل

مدیرکل داروی سازمان غذا و دارو از ابلاغ برنامه توزیع سهمیه تعدادی از داروهای تخصصی و حیاتی به شرکت‌های پخش دارویی کشور خبر داد و بر اجرای دقیق ضوابط توزیع برای تضمین دسترسی عادلانه بیماران به این داروها تأکید کرد. عبداللهی اصل از ابلاغ برنامه توزیع سهمیه تعدادی از داروهای تخصصی و حیاتی به شرکت‌های پخش دارویی کشور خبر داد و با اشاره به تداوم پایش و مدیریت زنجیره تأمین دارو اظهار کرد: بر نامه توزیع داروهای تخصصی شامل

مدیرکل داروی سازمان غذا و دارو از ابلاغ برنامه توزیع سهمیه تعدادی از داروهای تخصصی و حیاتی به شرکت‌های پخش دارویی کشور خبر داد و بر اجرای دقیق ضوابط توزیع برای تضمین دسترسی عادلانه بیماران به این داروها تأکید کرد. عبداللهی اصل از ابلاغ برنامه توزیع سهمیه تعدادی از داروهای تخصصی و حیاتی به شرکت‌های پخش دارویی کشور خبر داد و با اشاره به تداوم پایش و مدیریت زنجیره تأمین دارو اظهار کرد: بر نامه توزیع داروهای تخصصی شامل

خبر روز

اجرای پزشک خانواده در ۶۴ شهر کشور تا شهر یورماه
معاون بهداشت وزارت بهداشت از اجرای برنامه پزشک خانواده در ۶۴ شهر کشور تا شهریورماه خبر داد. علیرضاریسی اظهار کرد: در مرحله نخست اجرای برنامه، مقرر شد از هر دانشگاه یا دانشکده علوم پزشکی، یک شهرستان به عنوان پایلوت انتخاب شود؛ به گونه‌ای که این شبکه بهداشت و درمان با روستاها، شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر جمعیت و شهرهای بالای ۲۰ هزار نفر باشد. هدف از این انتخاب آن است که برنامه ابتدا در مقیاس محدود اجرا شود، معایب و اشکالات آن شناسایی و برطرف شود و سپس امکان گسترش آن به سراسر استان فراهم شود. وی افزود: بر همین اساس، در گام نخست، پنج دانشگاه علوم پزشکی پیشرو انتخاب شدند و از اول تیرماه در ۲۰ شهر اجرای فاز نخست برنامه آغاز شد.

تغییر می‌کند. به جای «ساماندهی کارکنان دولت»، عنوان «ساماندهی نظام پرداخت» را می‌گذارند، اما مساله اصلی که حذف پیمانکاران بود، همچنان حل نشده‌ای می‌ماند. سؤال اصلی اینجاست که مگر مشکل کارگران فقط نظام پرداخت است؟ کارفرمای اصلی پول را به پیمانکاری می‌دهد و پیمانکار، به عنوان واسطه، آن را به کارگر پرداخت می‌کند. حالا قرار است نظام پرداخت چه تغییری بکند؟ مساله اصلی همان واسطه‌گری پیمانکار در تأمین نیرو و سودی بود که از این مسیر به دست می‌آورد. در واقع انتظار کارگران این بود که با حذف پیمانکاران، امنیت شغلی افزایش پیدا کند. واقعیت این است که امروز قدرت بخش پیمانکاری آفندر زیاد شده که می‌تواند در یک شب، نام یک طرح را تغییر بدهد، بدون اینکه کوچک‌ترین خلی در منافعی ایجاد شود. متأسفانه این روند ادامه پیدا خواهد کرد و کارگران، که بخش بزرگی از جمعیت کشور را تشکیل می‌دهد، همچنان در تصمیم‌گیری‌های کلان سهمی نخواهند داشت. در نهایت دهه ۷۰ تاکنون، جامعه کارگری توانسته

به مطالعه اصلی خود برسد و همچنان دستش خالی مانده است. تنه‌ای توان گفت نظام سرمایه‌داری آفندر قدرت دارد که حتی در فرآیند قانونگذاری نیز دست بالا را دارد و خیلی راحت می‌تواند مسیر طرح‌هایی را که قرار بود نفع کارگران باشد، تغییر دهد و همچنین نقش آفرینی خود را ادامه بدهد.

و کارفرمای اصلی را ایفا می‌کنند. به اعتقاد آنان، اگر هدف سیاستگذار افزایش بهره‌وری، کاهش نارضایتی‌های کارگری و حمایت از تولید ملی است، باید رابطه استحصالی مستقیم میان کارگر و کارفرما تقویت شود.

◀ آینده‌ای که به تصمیم امروز گره خورده است اکنون که بار دیگر موضوع ساماندهی نیروهای شرکتی در فضای عمومی مطرح شده، بسیاری از کارگران امیدوارند وعده حذف واسطه‌ها بار دیگر به جریان تصمیم‌گیری بازگردد. فعالان کارگری هشدار می‌دهند که بی‌توجهی به این مطالبه، تنها به تداوم ناامنی شغلی، تشدید احساس تبعیض و افزایش شکاف میان نیروی کار و کارفرمایان خواهد انجامید. آنچه امروز محل اختلاف است، صرفاً حذف یا حفظ یک ساختار اداری نیست؛ بلکه تعیین تکلیف مدلی از روابط است که طی نزدیک به سه دهه، بر بخش بزرگی از بازار کار ایران سایه انداخته است. تصمیمی که نه تنها بر معیشت میلیون‌ها کارگر

اثر می‌گذارد، بلکه می‌تواند آینده تولید، بهره‌وری و آرامش محیط‌های کار را نیز تحت تأثیر قرار بدهد. یک طرح از مجلس شروع می‌شود، چندین سال زمان می‌برد، در کمیسسیون‌های مختلف بررسی می‌شود و وقتی کارگران امیدوار می‌شوند که بالاخره قرار است اتفاق مثبتی رخ بدهد، ناگهان حتی اسم طرح هم

ضروت بازنگری در سیاست‌های بازار کار

همچنین فعالان کارگری تأکید می‌کنند که حذف پیمانکاران به معنای حذف پیمانکاری تخصصی در پروژه‌های عمرانی یا فنی نیست، بلکه موضوع اصلی، شرکت‌های واسطه تأمین نیروی انسانی است؛ شرکت‌هایی که تنها نقش واسطه میان کارگر

افزایش تعداد بانوان موتورسوار در سطح شهرها، ضرورت تعیین تکلیف قانونی این موضوع را بیش از گذشته آشکار کرده است. هر روز که از خیابان‌های شهر عبور می‌کنید، احتمال اینکه زنی را بر ترک یا پشت فرمان یک موتورسیکلت ببینید، بیشتر از گذشته است. صحنه‌ای که تا چند سال پیش کمتر به چشم می‌خورد، امروز به بخشی از واقعیت زندگی تبدیل شده است؛ زنانی که برای رفت‌وآمد، کار، تحصیل یا حتی فعالیت‌های شغلی از موتورسیکلت استفاده می‌کنند، اما هنوز جایگاه قانونی آنها در این عرصه مشخص نیست. به گزارش مهر، واقعیت خیابان‌ها از قانون جلوتر حرکت کرده است. از یک سو، تعداد بانوان موتورسوار روز به روز افزایش می‌یابد و از سوی دیگر، نبود سازوکار مشخص برای صدور گواهینامه، این گروه را در وضعیتی مبهم قرار داده است؛ وضعیتی که تنها در زمان تردد، بلکه هنگام وقوع حادثه، تخلف یا استفاده از خدمات بیمه، مشکلات متعددی ایجاد

می‌کند. در سال‌های گذشته بارها وعده‌هایی درباره ساماندهی این موضوع مطرح شده، اما هر بار اجرای آن به دلایل مختلف به تعویق افتاده است. اکنون نیز مسوولان دولت از نزدیک شدن این موضوع به مرحله اجرا سخن می‌گویند.

◀ تشریفات لازم برای صدور گواهینامه موتورسیکلت بانوان انجام شد

زهرا بهروز آذر، معاون امور زنان و خانواده رئیس‌جمهور، اعلام کرده است که تشریفات لازم برای صدور گواهینامه موتورسیکلت بانوان انجام شده، اما وقوع جنگ و تعطیلی بخشی از فعالیت‌های آموزشی، روند اجرای آن را با وقفه مواجه کرده است. به گفته او، نخستین گام با صدور مجوز برای آموزش مربیان زن و بهره‌گیری از ظرفیت فدراسیون موتورسواری و هیات‌های استانی است تا پس از آن، فرآیند آموزش و صدور گواهینامه آغاز شود. آنچه دولت بر آن تأکید دارد، بیش از هر چیز به موضوع ایمنی بازمی‌گردد. مسوولان معتقدند حضور بانوان در چرخه رسمی آموزش، علاوه بر افزایش مهارت رانندگی، امکان بر خودراری از پوشش‌سورای بیمه‌ای و کاهش آسیب‌های حقوقی را نیز فراهم خواهد کرد. بر همین اساس، حداقل سن در یافت گواهینامه نیز همانند مردان، ۱۸ سال در نظر گرفته شده است.

◀ موتورسواری بانوان از لحاظ شرعی منعی ندارد

در کنار مباحث قانونی، یکی از پرسش‌های همیشگی درباره موتورسواری بانوان، موضوع ملاحظات شرعی بوده است. موضوعی که معاون قوه قضاییه درباره آن موضع روشنی اتخاذ کرده است. حجت‌الاسلام هادی صادقی اعلام کرده که از نظر شرعی، موتورسواری بانوان منعی ندارد و اگر مجلس شورای اسلامی قانون مربوط به صدور گواهینامه را تصویب کند، قوه قضاییه نیز با اجرای آن موافق خواهد بود. این اظهار نظر، یکی از مهم‌ترین ابهام‌های سال‌های گذشته را تا حد زیادی برطرف کرد، اما همچنان همه نگاه‌ها به یک سمت نیست.

موتورسواری بانوان؛ واقعیتی که از قانون جلوتر حرکت می‌کند

و وضعیت حقوقی آن اظهار کرد: رانندگی با هر نوع وسیله نقلیه موتوری زمینه‌ی نیاز به گواهینامه دارد و هیچ استثنایی در این زمینه وجود ندارد، بنابراین حتی استفاده از موتورهای کوچک نیز مشمول همین قانون می‌شود. او افزود: یکی از موضوعاتی که روزن قانون و مقررات ایجاد کرده موتورسواران است؛ رانندگی بدون گواهینامه است، این موضوع صرفاً با اکر فردی بدون گواهینامه دچار حادثه شود، تهران، پیشنهاده می‌کند به جای استفاده از موتورسیکلت‌های دوچرخ، زمینه استفاده بانوان از موتورهای سه‌چرخ یا نمونه‌های کوچک‌تر و ایمن‌تر فراهم شده؛ وسایلی که به گفته وی، تعادل بیشتری دارند و امنیت بالاتری برای راکب ایجاد می‌کنند. این نماینده مجلس همچنین معتقد است صنایع داخلی باید متناسب با نیاز بانوان، موتورسیکلت‌هایی با طراحی متفاوت تولید کنند تا استفاده از آنها آسان‌تر و ایمن‌تر باشد.

◀ اصل مساله آموزش

و قانونمند شدن تردد بانوان با موتور است
باین حال، موافقان صدور گواهینامه معتقدند اصل مساله، آموزش و قانونمند شدن تردد بانوان است. آنان می‌گویند زنانی که امروز بدون گواهینامه از موتورسیکلت استفاده می‌کنند، در صورت وقوع تصادف یا حادثه، علاوه بر خسارت‌های احتمالی، با مشکلات حقوقی و بیمه‌ای نیز مواجه می‌شوند و نه ایمنی بیشتری ایجاد کرده است. نکته قابل توجه آن است که مصوبه مربوط به صدور گواهینامه موتورسیکلت برای بانوان، بهمن‌ماه سال گذشته به تصویب رسید و بسیاری از موانع حقوقی آن برطرف شده است، اما هنوز فرآیند اجرایی و زمان آغاز ثبت‌نام و آموزش به‌طور رسمی اعلام نشده است.

◀ پلیس راهور بر رعایت قانون تأکید کرد

در این میان، پلیس راهور نیز بر ضرورت رعایت قانون تأکید دارد. سردار سید تیمور حسینی، رئیس پلیس راهور فراجاد درباره بحث موتورسواری بانوان

◀ موتورسواری بانوان صرفاً یک موضوع فنی یا رسانه‌ای نیست
واقعیت این است که موتورسواری بانوان دیگر صرفاً یک موضوع نظری یا رسانه‌ای نیست؛ بلکه به بخشی از زندگی روزمره در بسیاری از شهرهای کشور تبدیل شده. اکنون پرسش اصلی این نیست که آیا زنان از موتورسیکلت استفاده می‌کنند یا نه؛ بلکه این است که آیا قانون می‌تواند خود را با این واقعیت اجتماعی هماهنگ کند یا خیر؟ کارشناسان معتقدند اگر قرار است این موضوع به رسمیت شناخته شود، باید هم‌زمان سه اصل آموزش، ایمنی و نظارت نیز در کنار آن قرار بگیرد. صدور گواهینامه، آموزش استاندارد، استفاده از تجهیزات ایمنی، پوشش بیمه‌ای مناسب و نظارت دقیق بر اجرای قوانین، می‌تواند بسیاری از دغدغه‌های موجود را برطرف کند.